T072 BL 2 (067) Giới Sát Hại Sinh Vật-92 Pháp Đơn Đề-Giới Pháp Của Tỳ Kheo

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

60-GIÔÙI SAÙT HAÏI SINH VAÄT Khi Phaät an truù taïi thaønh Tyø-xaù-ly noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, coù ngöôøi maëc giaùp, mang cung teân ñi vaøo Tinh xaù, roài côûi giaùp boû cung, ngoài nghæ döôùi goác caây. Khi aáy, taïi vuõng ñaát caùt tröôùc saân Tinh xaù coù ñaøn boà caâu ñang aên uoáng vui ñuøa. Toân giaû Öu-ñaø-di thaáy theá, lieàn noùi (vôùi ngöôøi aáy): - Caùc haï (tröôøng thoï), cho toâi möôïn cung teân ñeå toâi baén thöû moät phaùt xem. - Ñöôïc thoâi. Öu-ñaø-di lieàn laáy cung vaø naêm muõi teân, laép teân vaøo, baén naêm phaùt, haï naêm con boà caâu, ñoaïn nhoå heát loâng, ghim chuùng vaøo khuùc caây, ñem ñeán trao cho Theá Toân, noùi: - Baïch Theá Toân! ñaây laø thòt chim. - ÔÛ ñaâu maø coù vaäy? - Baïch Theá Toân! Coù ngöôøi maëc giaùp, mang cung teân, ñeán tröôùc saân Tinh xaù, roài ngoài nghæ döôùi goác caây, con möôïn cung teân oâng ta ñeå baén thöû maáy con chim, vì tröôùc kia con ñaõ töøng taäp baén neân baén khoâng traät. - Naøy keû ngu si, ñoù laø vieäc aùc, leõ ra phaûi boû sôùm, laïi coøn baûo laø tröôùc kia ñaõ töøng taäp baén neân baén truùng. OÂng khoâng töøng nghe Ta duøng voâ löôïng phöông tieän cheâ traùch söï saùt sinh, khen ngôïi khoâng saùt sinh hay sao maø nay coøn laøm vieäc aùc baát thieän nhö vaäy. Ñoù laø vieäc phi phaùp, phi luaät, traùi lôøi Ta daïy, khoâng theå duøng vieäc ñoù ñeå nuoâi lôùn phaùp thieän ñöôïc. Caùc Tyø-kheo lieàn baïch vôùi Phaät: - Baïch Theá Toân! leõ ra neân khôûi taâm töø cöùu hoä chuùng sanh, theá maø vì sao Öu-ñaø-di laïi cöôùp laáy maïng soáng cuûa chuùng maø khoâng coù loøng töø bi? - Khoâng nhöõng ngaøy nay oâng ta khoâng khôûi taâm töø maø trong thôøi quaù khöù cuõng ñaõ töøng nhö vaäy, nhö trong kinh Boån Sinh Thích ñeà hoaøn nhaân ñaõ noùi roõ. Theá roài, Phaät truyeàn leänh cho caùc Tyø-kheo ñang soáng taïi Tyø-xaù-ly phaûi taäp hoïp laïi taát caû, vì möôøi lôïi ích maø cheá giôùi cho caùc Tyø-kheo, duø ai nghe roài cuõng phaûi nghe laïi: Neáu Tyø-kheo coá yù cöôùp ñoaït sinh maïng cuûa suùc sinh thì phaïm Ba-daï-ñeà.

Giaûi Thích:

Tyø-kheo: Nhö treân ñaõ noùi.

Coá yù: Tröôùc tieân taïo ra phöông tieän.

Cöôùp ñoaït sinh maïng cuûa suùc sinh: Hoaëc laø Thaân, Thaân phaàn,

Thaân phöông tieän. Thaân: Chæ cho toaøn thaân. Neáu giaãm ñaïp treân thaân cuûa chuùng sanh, hoaëc loâi keùo, ñeø xuoáng muoán cho chuùng cheát maø chuùng cheát thaät, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Thaân phaàn: Vì muoán saùt haïi chuùng sanh neân duøng moät trong caùc thöù: hoaëc chaân, hoaëc tay, hoaëc ñaàu goái, hoaëc cuøi choû, hoaëc raêng, hoaëc moùng tay... ñeå gieát thì goïi laø thaân phaàn. Thaân phöông tieän: Neáu duøng tay caàm caùc thöù nhö caây, gaäy, gaïch, ñaù... ñeán ñaùnh, hoaëc ñöùng töø xa neùm, muoán cho chuùng cheát maø chuùng cheát thaät, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ba-daï-ñeà: Nhö treân ñaõ noùi. Hoaëc Tyø-kheo muoán saùt haïi

sinh maïng cuûa suùc sinh baèng caùc thöù nhö: dao, thuoác, thoa, cho möûa, cho æa, laøm ñoïa thai... 1. Ñao: Caùc loaïi dao lôùn nhoû cho ñeán moät taác saét, neáu Tyø-kheo coù taâm saùt haïi thì khi caàm dao phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; ñuïng ñeán thaân theå chuùng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø dao. 2. Thuoác: Coù ba loaïi laø: sanh, hôïp vaø ñoäc. - Sanh: Nhö ôû ñaát nöôùc Ni laâu, ñaát nöôùc Uaát xaø ni coù loaïi coû ñoäc teân laø Ca la; ñoù goïi laø sinh. - Hôïp: Nhö thôï saên duøng caùc thöù reã coäng, laù hoa, traùi, caùc loaïi coû troän laïi baøo cheá thaønh thuoác; ñoù goïi laø hôïp. - Ñoäc: Chaát ñoäc cuûa raén, chaát ñoäc cuûa chuoät, cuûa choù soùi, cuûa meøo, cuûa choù, cuûa gaáu, cuûa baùo, cuûa ngöôøi v.v... caùc thöù nhö vaäy goïi laø ñoäc. Hoaëc sinh, hoaëc hôïp, hoaëc ñoäc, taát caû caùc thöù nhö vaäy goïi laø thuoác. Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi muoán gieát suùc sinh, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu chuùng cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thuoác. 3. Thoa: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi muoán duøng thuoác boâi vaøo thaân suùc sinh, khi boâi nghó: “Ta boâi vaøo ñaàu, chaân, mình ñeå cho noù cheát khoâ”, thì khi caàm thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm vaøo thaân noù phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu vì theá maø noù cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø thoa. 4. Möûa: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, baøo cheá thuoác ñònh laøm cho suùc sinh möûa caû maùu muû ruoät gan ra maø cheát, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nhaân ñoù maø noù cheát, thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø möûa. 5. Æa (ñaïi tieän): Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, baøo cheá thuoác ñaïi

tieän, muoán laøm cho suùc sinh ñaïi tieän caû maùu muû ruoät gan ra maø cheát, thì khi cheá thuoác phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi thuoác chaïm vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; do ñoù maø noù cheát, thì phaïm Ba-daï- ñeà. 6. Laøm ñoïa thai: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi, muoán laøm ñoïa thai suùc sinh, thì khi taïo phöông tieän, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm thuoác vaøo thaân noù, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñònh gieát meï maø chæ laøm ñoïa thai, thì phaïm toâi Vieät-tyø-ni; ñònh laøm ñoïa thai maø meï cheát, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; ñònh gieát meï maø meï cheát, thì phaïm Ba-daï-ñeà; ñònh gieát thai maø thai cheát, cuõng phaïm Ba-daï-ñeà. Nhöng neáu suùc sinh mang thai ngöôøi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø laøm ñoïa thai. Laïi coù caùc tröôøng hôïp: Ñi theo haøng, duøng chuù Tyø-ñaø-la, duøng maït vuïn, giaêng löôùi, gaøi baãy, ñaøo haàm saäp, ñöôøng ñi, soâng. 1. Ñi theo haøng: Coù loaøi suùc sinh ñi töøng haøng hoaëc naêm con, möôøi con, hai möôi con, maø Tyø-kheo muoán gieát con ñaàu laïi gieát nhaàm con giöõa, hoaëc muoán gieát con giöõa laïi gieát nhaàm con sau, hoaëc muoán gieát con sau laïi gieát nhaàm con giöõa, hoaëc muoán gieát con giöõa laïi gieát nhaàm con ñaàu, thì ñeàu phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu ñònh gieát con ñaàu maø con ñaàu cheát, ñònh gieát con giöõa maø con giöõa cheát, ñònh gieát con sau maø con sau cheát, thì ñeàu phaïm Ba-daï-ñeà. Hoaëc ñònh gieát baát cöù con naøo maø noù cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñi theo haøng. 2. Duøng chuù Tyø-ñaø-la: Neáu

Tyø-kheo muoán gieát suùc sinh beøn ñoïc chuù Tyø-ñaø-la, chuù laøm cho thaây ngöôøi cheát ñöùng daäy, thì khi ñoïc chuù phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng kinh haõi loâng döïng ñöùng leân thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; nhaân ñoù maø chuùng cheát, thì phaïm Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø duøng chuù Tyø-ñaø-la. 3. Duøng maït vuïn: Neáu Tyø-kheo muoán saùt haïi suùc sinh, beøn nghieàn boät raéc leân mình chuùng ñònh laøm cho chuùng cheát khoâ, thì khi taïo phöông tieän phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chaïm thuoác vaøo mình chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni; neáu nhaân ñoù maø chuùng cheát thì phaïm Ba- daï-ñeà. 4. Giaêng löôùi: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh, beøn giaêng löôùi taïi nhöõng nôi maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên, thöôøng uoáng nöôùc, thì khi giaêng löôùi phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; chaïm ñeán thaân chuùng phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Vì theá maø chuùng cheát phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø giaêng löôùi. 5. Gaøi baãy: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh beøn gaøi baãy taïi nhöõng choã maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên vaø thöôøng uoáng nöôùc, thì khi gaøi baãy phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; chaïm ñeán thaân chuùng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø gaøi baãy.

6. Ñaøo haàm: Neáu Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi suùc sinh beøn ñaøo haàm taïi nhöõng nôi maø chuùng thöôøng ñi, thöôøng aên vaø thöôøng uoáng nöôùc, thì khi ñaøo haàm phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng rôi vaøo trong ñoù phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñaøo haàm. 7. Ñöôøng ñi: Neáu Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh treân ñaàu ñöôøng, thaáy suùc sinh ñeán, lieàn suy nghó: “Giôø ñaây, ta seõ laøm cho khoâng moät moáng naøo thoaùt cheát”, theá roài khôûi taâm saùt haïi xua chuùng chaïy ñeán choã sö töû, choã hoå baùo, choã ñaùng sôï, choã nhaø vua saên baén”, thì khi xua ñuoåi chuùng, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng phaûi chòu ñau ñôùn, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm toäi Ba-daï-ñeà. Ñoù goïi laø ñöôøng ñi. 8. Soâng: Neáu chuøa ôû gaàn beân soâng, Tyø-kheo ñang ñi kinh haønh treân bôø soâng, troâng thaáy suùc sinh ñi ñeán, lieàn suy nghó: “Giôø ñaây ta seõ laøm cho nhöõng con vaät naøy khoâng moät con naøo soáng soùt”, theá roài khôûi taâm saùt haïi xua chuùng ñeán choã khoâng an toaøn, choã bôø doác coù nöôùc xoaùy, choã thi Thaâu-ma-la (?) ñi qua, choã coù sö töû hoå baùo vaø choã nhaø vua saên baén; thì khi xua ñuoåi phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng phaûi chòu ñau ñôùn, phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba- daï-ñeà. Ñoù goïi laø soâng. Khi moät Tyø-kheo khôûi taâm saùt haïi caàm dao thì phaïm toäi Vieät-tyø- ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng chòu ñau ñôùn thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát thì phaïm Ba-daï-ñeà. Neáu hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø- kheo thì cuõng nhö vaäy. Neáu Tyø-kheo vì muoán saùt haïi suùc sinh, roài ñöa dao cho moät ngöôøi, hai ngöôøi hay nhieàu ngöôøi khieán hoï ñi saùt haïi, thì cuõng nhö vaäy. Neáu ngöôøi ñöôïc sai laïi sai chuyeàn ngöôøi khaùc, cho ñeán nhieàu ngöôøi, thì khi ñöa dao, phaïm toäi Vieät-tyø-ni taâm nieäm saùm hoái; khi chuùng chòu ñau ñôùn phaïm toäi Vieät-tyø-ni; vì theá maø chuùng cheát, phaïm Ba-daï-ñeà. Caùc tröôøng hôïp thuoác, ñoäc, thoa, möûa, æa, laøm ñoïa thai, thì cuõng

nhö tröôøng hôïp dao ñaõ noùi roõ. Neáu Tyø-kheo saùt haïi sinh maïng cuûa suùc sinh maø hoäi ñuû naêm yeáu toá sau thì phaïm Ba-daï-ñeà. Ñoù laø: 1. Suùc sinh. 2. Töôûng ñoù laø suùc sinh. 3. Coù taâm saùt haïi. 4. Khôûi thaân nghieäp. 5. Maïng soáng keát thuùc. Ñoù goïi laø naêm yeáu toá. Theá neân noùi (nhö treân).

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.